

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/47194>

Please be advised that this information was generated on 2021-05-09 and may be subject to change.

RAMP-ZALIG

Door Leon Wecke

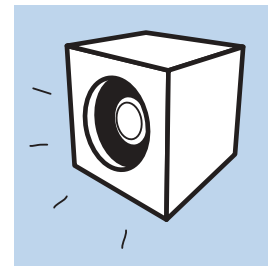
Er zijn conflictprocessen, die welhaast eeuwigdurend lijken. Dat is overigens geen wonder, zeker als het om onverenigbare waarden gaat. De gebruikelijke oplossing is dan een polarisatie die, als geen van beiden wil toegeven, pas tot resultaat leidt als een van beiden het loodje legt. Er is nog een andere mogelijkheid, te weten dat een machtiger partij haar wil oplegt aan de conflictpartijen. Is die partij er niet en zijn de strijdende partijen niet in staat elkaar te verslaan, dan is de strijd uitzichtloos en zal hooguit door een tijdelijk bestand onderbroken worden.

Alhoewel er is, ook als die omstandigheden zich voordoen, toch nog een lichtpuntje. Weliswaar een merkwaardig ogend lichtpuntje, te weten: een ramp van formidabele omvang. Voor religieuze mensenkinderen is dan van bovenaf ingegrepen en wel met het effect dat in bepaalde gevallen de strijd onderbroken wordt en soms zelfs niet meer wordt hervat. Sommige rampen kunnen een geluk bij een ongeluk zijn. Aardbevingen kunnen dwingende bemiddelaars zijn, die datgene verwezenlijken, waartoe men uit eigen kracht niet bij machte was. Zo hebben aardbevingen de aartsvijanden Griekenland en Turkije meerder malen enigszins tot elkaar gebracht. En heeft de aardbeving in Pakistan op een paar plaatsen de grens in Kasjmir met aartsvijand India geopend. Zulks kan mede de basis vormen van verdergaande deëscalatie. Zelfs Al Qaida liet aan haar achterban weten dat

hulp aan de getroffen en in Pakistan een islamitische vanzelfsprekendheid was, dit ondanks het dogma dat het volk mede schuldig is aan de daden van de via dat volk tot stand gekomen en of door dat volk gedoogde regering.

De Tsunami bracht niet alleen wereldwijd vrienden en vijanden tot een gemeenschappelijke inspanning om de nood aldaar te lenigen, maar leidde ook ter plekke tot toenadering tussen de Sri Lankase regering en de door haar dood gewenste Tamil Tigers. Het is jammer dat het bestaan van agressieve maanmannetjes en marsbewoners fictie is. In feite zou een als zodanig ervaren ernstige bedreiging uit de ruimte de ruziënde wereldpartijen tot saamhorigheid kunnen brengen. De cohesiefunctie van vijand- en bedreigingsbeelden is immers een vaststaand feit. Niet voor niets worden bedreigingen en vijanden, bij afwezigheid van hen, alsnog uitgevonden om de eigen gelederen te sluiten en een zo groot mogelijke steun van buiten te creëren.

Het is uiteraard niet te hopen, maar een effectieve vogelgriepandemie, waarbij vriend en vijand elkaar aansteken, zou wel eens bijzonder vredesbevorderend kunnen zijn. Dat wil niet zeggen dat we dan maar op zo'n pandemie moeten hopen. Gelukkig is het zo dat mensen zich niet in overeenstemming met de werkelijkheid en feitelijkheid noch waarheid gedragen maar in overeenstemming met datgene wat ze voor de werkelijkheid, waarheid en feitelijkheid verslijten. Van belang is dan ook dat die vogelgriep flink overdreven wordt en nog belangrijker, iedereen ook diepgaand in dat gevaar gelooft. Maar dat zal wel een vrome wens blijven. Alhoewel, als het mogelijk is aanvankelijk op basis van niet bestaande massa- vernietigingswapens een oorlog te ontketenen, waarom zouden we dan niet op basis van een daadwerkelijke potentiële pandemie tot een vredesbevorderend solidariteitsgevoel op wereldschaal kunnen geraken? Toegegeven, de bedreiging moet dan hoogst serieus als zodanig ervaren worden,

waardoor vriend en vijand in een gemeenschappelijk streven tot het vermijden van de ramp de andere geschilpunten als minder belangrijk ervaren en tenslotte die concessies doen, welke anders pas na lange strijd en een nederlaag voor een van de partijen gedaan zouden worden.

De rampen, die voor vredesbevordering op mondiale schaal in aanmerking komen moeten wel als wereldrampen gepercipieerd worden. Kleinere rampen kunnen regionaal vredesorde voor zaken stellen. Echter, we moeten met die conclusies ook oppassen. In zeer bepaalde gevallen kunnen rampen de negatieve aspecten van een samenleving genadeloos bloot leggen. Ze leiden dan niet meteen tot vrede en gerechtigheid, maar eerder tot het bewustzijn dat er het een ander goed- dan wel kwaadschiks verbeterd dient te worden. Men zie de herontdekking van sociaal onrecht in de VS als gevolg van de orkaan Katrina, die onder meer New Orleans aan deed. Voor nadere informatie wende men zich tot president Bush van de Verenigde Staten.

Man-made rampen zijn er uiteraard ook: enerzijds de rampen als gevolg van onvoldoende waakzaamheid dan wel riskant beleid, waardoor sommige natuurrampen keer op keer veel, meestal arme, slachtoffers maken en anderzijds bewuste vernietiging van leven en goed. Zoals de 9/11-aanvallen op de VS, zij brengen geen vrede, maar oorlog. Anders is het met grote natuurrampen gesteld. Een Pentagon-rapport over de stijging van de zeespiegel illustreerde de mogelijkheid van een wereldramp onder meer met de mededeling dat over een paar jaar de Nederlandse Randstad wel eens in de golven zou kunnen verdwijnen. Tot op heden een niet serieus genomen kortetermijnperspectief. Maar als het waar is, zou zelfs het gesprek over integratie en een tegenstelling tussen allochtoon en autochtoon in Nederland voor lange tijd een te negeren bijzaak zijn. Voor alsnog zullen we de slogan uitstellen, die luidt: 'rampen, ramp-zalig, goed voor U en de wereld'. ■